

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: **10 Haziran 2026**
Sayı: **19314**

45510

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serkan SARI
CHP Balıkesir Milletvekili

Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından 2026 yılı ürünü ekmeklik ve makarnalık buğday için kilogram başına 16,50 TL alım fiyatı açıklanmıştır. Ancak üreticilerin sahadaki gerçek maliyetleri dikkate alındığında bu fiyatın çiftçinin üretim maliyetini dahi karşılamadığı görülmektedir.

Balıkesir'in Bandırma ilçesine bağlı Bezirci Mahallesi'nde yapılan maliyet çalışmasına göre; tohum, taban gübresi, üre, CAN gübresi, yabancı ot ilacı, pas ilacı uygulamaları, süne ilacı, kira ve mazot giderleri dikkate alındığında bir dekada buğday üretim maliyeti 7.773 TL'ye ulaşmaktadır. Dekar başına ortalama 400 kilogram verim esas alındığında ise bir kilogram buğdayın maliyeti 19,43 TL olarak hesaplanmaktadır.

Üstelik bu hesaplama işçilik, biçerdöver ücreti, ekipman amortismanı, finansman giderleri ve çiftçinin emeği dahil edilmemiştir. Buna rağmen **açıklanan 16,50 TL'lik alım fiyatı, üreticinin kilogram başına yaklaşık 2,93 TL zarar etmesine neden olmaktadır.**

Tarım politikalarının temel amacı üreticiyi korumak ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak olmalıdır. Ancak maliyetin altında açıklanan alım fiyatları çiftçiyi üretimden uzaklaştırmakta, tarımsal üretimi zayıflatmakta ve ülkemizi ithalata daha bağımlı hale getirmektedir.

Bu çerçevede aşağıdaki soruların yanıtlanması kamu yararı açısından önem taşımaktadır.

1. Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından açıklanan 16,50 TL'lik buğday alım fiyatı belirlenirken hangi maliyet kalemleri dikkate alınmıştır?
2. Bakanlığınızın 2026 yılı buğday üretim maliyetine ilişkin kilogram başına hesapladığı maliyet kaç TL'dir?
3. Bakanlığınızın hesaplamalarına göre bir kilogram buğdayın üretim maliyeti 16,50 TL'nin altında mıdır? Altında ise bu hesabın ayrıntıları nelerdir?
4. Açıklanan alım fiyatının, üretim maliyetinin altında kaldığı bölgelerde oluşacak üretici zararlarının telafisi için herhangi bir destekleme programı planlanmakta mıdır?
5. Son üç yılda buğday üretiminde kullanılan mazot, gübre, zirai ilaç ve kira giderlerindeki artış oranlarını neden dikkate almadınız?
6. Buğday alım fiyatı belirlenirken çiftçinin geçimini sağlayacak bir refah payı hesaplamayı planlıyor musunuz?
7. Üretim maliyetlerinin altında açıklanan alım fiyatlarının, buğday ekim alanları ve üretim miktarı üzerindeki olası etkilerine ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış bir etki analizi bulunmakta mıdır?
8. Son beş yılda buğday üretiminden vazgeçen çiftçi sayısı kaçtır? Bu çiftçilerin illere göre dağılımı nedir?
9. Çiftçinin zarar ederek üretime devam etmesinin beklenmesi halinde, önümüzdeki yıllarda oluşabilecek üretim açığının ithalat yoluyla karşılanması mı planlanmaktadır?
10. Buğday üreticilerinin maliyetlerini karşılayacak ve kârlı üretim yapmalarını sağlayacak şekilde alım fiyatının yeniden güncellenmesi yapacak mısınız?
11. Bakanlığınız, çiftçinin ürettiği buğdayı maliyetinin altında satmak zorunda kalmasını adil ve sürdürülebilir bir tarım politikası olarak görmekte midir?